

Samferdselsdepartementet
v/Luft-Post- og teleavdelingen
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	
AVD./SEK.: PTS	S.BEH.: CC
02 SEPT. 2003	
S.NR.: 03 / 1331-23	
ARKIVKODE: 801.5	AVSKREVET:

Deres ref
03/1331-CC/EW

Vår ref (bes oppgitt ved svar)
2003/1463-2 BSD/-

Dato
29.08.2003

HØRING - FORSLAG TIL EKOMFORSKRIFT

Datatilsynet viser til høringsbrev av 4. juli 2003 vedrørende forslag til forskrift om elektronisk kommunikasjonsnett og elektronisk kommunikasjonstjeneste (ekomforskriften).

I det følgende vil Datatilsynet kommentere punkter vi har merknader til.

§ 1-9 Faktura

Datatilsynet er av den oppfatning at sluttbruker selv bør bestemme hvorvidt man ønsker å få sin faktura spesifisert eller ikke. Tilsynet er derfor positive til forslaget om at sluttbruker skal tilbys uspesifisert faktura dersom annet ikke er avtalt.

Det fremkommer derimot ikke av forslaget hvorvidt tilbyderer kan kreve vederlag av sluttbrukeren for å utgi spesifisert faktura.

Datatilsynet har vurdert en lignende problemstilling dit hen at det ikke kan kreves vederlag. Den aktuelle vurderingen ble tatt på bakgrunn av spørsmål fra Statens Vegvesen om bompengeselskapene kan kreve godtgjørelse for å sende brukerne en detaljert passeringsoversikt i ettertid.

Opplysninger om hvilke trafikkdata som ligger til grunn for fakturaen anses å være behandling av personopplysninger om den registrerte, uavhengig av om den registrerte får spesifisert faktura eller ikke. Disse opplysningene kan det kreves innsyn i etter personopplysningslovens § 18, 2.ledd bokstav a. En avtale om å få spesifisert faktura må, etter Datatilsynet oppfatning, være likestilt med å kreve innsyn etter personopplysningsloven § 18, 2.ledd bokstav a.

Det følger av personopplysningslovens § 17 at den behandlingsansvarlige ikke kan kreve vederlag for å gi informasjon etter lovens kapittel III, herunder innsyn etter personopplysningslovens § 18, 2.ledd bokstav a.

Datatilsynet har, ved vurderingen, antatt at det ikke vil være spesielt arbeidskrevende eller økonomisk tyngende for den behandlingsansvarlige å utstede detaljerte oversikter. Trafikkdataene finnes allerede lagret som fakturagrunnlag.

Datatilsynet mener derfor at forslaget i § 1-9 må endres slik at det er i samsvar med personopplysningsloven på dette punkt.

§ 3-1 Tilgang

Etter det Datatilsynet forstår, retter bestemmelsen seg i utgangspunktet mot at en tilbyder skal gi en annen tilbyder tilgang til sitt elektroniske kommunikasjonsnett og kommunikasjonstjeneste på anmodning. Tilgangen kan i følge forskriftforslagets nr 2 også omfatte "*videresalg av abonnement*".

Videresalg av abonnement vil, slik Datatilsynet ser det, innebære en behandling av personopplysninger. Datatilsynet er derfor av den oppfatning at det vil være hensiktsmessig å vise til at behandling av personopplysninger må skje i henhold til personopplysningsloven, slik departementet har gjort andre steder i forskriftsforslaget.

§ 3-3 Tilgang til informasjons- og støttesystemer

Dersom en tilbyder, ved å imøtekomme en anmodning om tilgang til informasjons- og støttesystemer, gir tilgang til brukeres personopplysninger, må disse personvern ivaretas. Dette kan gjøres ved at en eventuell tilgang tas inn som et element i tilbydervirksomhetens tiltak for å sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet etter personopplysningslovens § 13, jf krav om risikovurdering etter personopplysningsforskriftens § 2-4. På samme måte som for forslaget § 3-1 bør dette nevnes i ekomforskriften.

§ 5-4 Nummeropplysningstjeneste

Datatilsynet vil anbefale at begrepet "nummeropplysningstjeneste" defineres. Eventuelt at det inntas i merknadene hva som omfattes av en slik tjeneste. Tilsynet har hatt forespørsler hvor problemstillingen har kommet opp. Datatilsynet er inneforstått med at Post- og teletilsynet har kommet med et utgangspunkt for hva en slik tjeneste skal kunne omfatte. Datatilsynet ser det som hensiktsmessig at dette vurderes nærmere og presiseres i forskrift med merknader.

For øvrig mener Datatilsynet det er positivt at bestemmelsen presiserer at tilbyder av nummeropplysningstjeneste skal sikre at tjenesten er i overensstemmelse med personopplysningsloven.

§ 5-5 Telefonkatalog

Tilbydere av leveringspliktige tjenester er etter bestemmelsen pålagt å føre oversikt over alle sluttbrukere av offentlig telefontjeneste i faste og mobile nett. I følge merknadene til bestemmelsen omfatter dette de såkalte kontantkortabonnenter.

Datatilsynets merknader til bestemmelsen retter seg mot registreringsplikt av kontantkortkunder.

Datatilsynet stiller spørsmål ved om en innføring av plikt for tilbydere til å registre kontantkortkunder er i samsvar med Menneskerettighetskonvensjonen art 8, om privatlivets fred. Ved å registre kontantkortkunder fjerner man den enkeltes mulighet til å være anonym. Muligheten for personer til å velge å bevege seg fritt uten å legge igjen spor må ses på som et grunnleggende prinsipp i et demokratisk samfunn.

Tilsynet tar til etterretning at departementet, som ellers har vurdert bestemmelser i forslaget til ekomforskriften opp mot personvernet, ikke gir inntrykk av at registrering av kontantkortkunder berører personvernet. Særlig påfallende er dette, fordi EU-direktivet (2002/58/EC) som ligger til grunn for forskriftsforslaget er ment å ivareta personvernet innenfor elektronisk kommunikasjon. Dessuten oppfordres landene i fortalen (nr 33) til å søke å etablere anonyme alternativer.

For Datatilsynet er innføringen av en registreringsplikt av kontantkortkunder, og med dette fjerning av muligheten for anonymitet, så inngripende at tilsynet mener dette eventuelt burde besluttet av Stortinget i lovs form. Datatilsynet er i denne sammenheng klar over at departementet mener at registrering av kontantkortkunder ikke representerer en endring i forhold til gjeldene rett. Departementet har uttalt i St.meld nr. 32 (2001-2002) at tilbyderens tilretteleggingsplikt omfatter registreringsplikt for kontantkort. Dette mener departementet ble klargjort ved endring av den tidligere teleloven § 3-4 bokstav d.

Datatilsynet oppfordrer departementet til å unnta kontaktkunder fra registreringsplikten.

Dersom registreringsplikten av kontantkortkunder opprettholdes bør det klarere fremgå av forskriften.

§ 6-1 Nummervisning

Datatilsynet ser det som positivt at sluttbruker kan reservere seg mot nummervisning, både generelt og enkeltvis. Det vil etter vår oppfatning bli et bedre personvern når sluttbruker selv kan bestemme hvilke situasjoner man ønsker å gjøre sitt nummer kjent eller holde det skjult.

§ 6-2 Informasjon om sluttbrukere i opplysningssystem og katalog mv

Datatilsynet ber om at departementet presiserer nærmere hva som ligger i at informasjon om sluttbrukere i tillegg til kontaktopplysninger også skal inneholde "identifikasjonsopplysninger som muliggjør entydig identifisering av de registrerte".

Normal forståelse av "identifikasjonsopplysninger" som muliggjør entydig identifisering vil typisk være 11-sifret fødselsnummer. Det fremstår uklart for Datatilsynet hva som skal være tilgjengelig for allmennheten. Eventuelt hva som kun skal være tilgjengelig for tilbyderne.

Datatilsynet antar at det kun er kontaktopplysninger (navn, adresse og nummer) som skal gjøres tilgjengelig for allmennheten i samsvar med dagens regler. Dersom det er meningen å gi opplysninger om brukerens identifikasjonsopplysninger utover kontaktopplysninger, ønsker Datatilsynet å presisere at vi har vanskelig for å se at dette er saklig begrunnet ut fra formålet med behandlingen. Utlevering eller søking på andre opplysninger enn generelle kontaktopplysninger krever uansett et *uttrykkelig* samtykke fra den enkelte.

Finner departementet det ønskelig at entydig identifikasjonsopplysninger skal registreres til bruk "internt" mellom tilbyderne, ber Datatilsynet om at det saklige behovet presiseres i forslagets merknader. I en slik sammenheng må det overfor tilbyderne presiseres viktigheten av informasjonsplikten. Det må klart og tydelig

informeres om hva de entydige identifikasjonsopplysningene skal brukes til og hvorfor. Dette har sin bakgrunn i at mange mennesker er svært opptatte av å beskytte sitt fødselsnummer.

Etter Datatilsynets oppfatning regulerer konsesjonen for behandling av personopplysninger om abonnenters bruk av teletjenester bruken av fødselsnummer tilfredstillende:

Eksempelvis kan fødselsnummeret bare innhentes i den grad tilbyderer av teletjenester anser det som nødvendig for å innhente kredittopplysninger om en kunde i forbindelse med inngåelse av abonnerementsavtale. Fødselsnummeret vil ikke være nødvendig for gjennomføring av tjenesten ellers, og må slettes etter at kredittopplysningene er hentet inn.

Datatilsynet ber departementet om å presisere bestemmelsen slik at det samsvar med konsesjonen i henhold til personopplysningsloven.

Datatilsynet er positive til utformingen av bestemmelsens 2. og 3. ledd. Disse gjentar rettigheter den registrerte vil ha etter personopplysningsloven. Dette anses hensiktsmessig ut fra pedagogiske hensyn.

§ 6-7 Gjennomføring av fast forvalg

Høringsinstansene er i merknadene bedt om særskilt å kommentere kravet til skriftlighet for fullmakten fra sluttbruker før etablering av fast forvalg.

Datatilsynet kan ikke se annet enn fordeler ved at slik fullmakt skal være skriftlig, både for tilbyder og sluttbruker vil dette ivareta notoritet.

Forslagets 3. ledd er i samsvar med Datatilsynets uttalte syn på at opplysninger gitt av forvalgt tilbyder ikke skal tilflyte flere enn de som har bruk for dem. Videre skal de ikke kunne benyttes i salgs-markedsføringsøyemed uten samtykke fra sluttbrukeren.

§ 7-1 Behandling av trafikkdata

Bestemmelsen antas i hovedsak å være en oversettelse av direktivet. Datatilsynet vil likevel bemerke at det er positivt at bestemmelsen begrenser personkretsen som kan behandle trafikkdata. Dette er i samsvar med at kun personer med det man kan kalle "tjenstlig behov" skal ha tilgang til personopplysninger, jf personopplysningsloven § 11 bokstav b og personopplysningsforskriften § 2-8. Som nevnt i merknadene gir begrenset tilgang et bedre personvern.

Hensynet til personvernet forsterkes ved at personene i tillegg må ha fullmakt for utføring av arbeidet.

Derimot finner Datatilsynet at opplistingen av hva personkretsen kan benytte trafikkdata til, favner for vidt. Det er Datatilsynets klare holdning at trafikkdata ikke skal benyttes til annet enn gjennomføring av den aktuelle elektronisk kommunikasjon eller faktureringsformål. Annen bruk må baseres på et samtykke fra den enkelte. Det siktes her til oppføringen av bruk til markedsføringsformål. Bruk av trafikkdata som ledd i etterforskning av straffbare handlinger krever ikke samtykke.

Datatilsynet anser markedsføring som et eget formål. Overfor andre behandlingsansvarlige ber vi om at markedsføring skilles ut som en egen behandling som i slike tilfeller krever eksplisitt samtykke fra den enkelte abonnent.

Tilsynet ber om at departementet endrer forskriften i tråd med dette.

§ 7-2 Behandling av lokaliseringsdata

Datatilsynet antar det fremmer personvernet om det presiseres i bestemmelsens 2. ledd at bruk av lokaliseringsdata på individnivå bare gjelder i det omfang og tidsrom som er nødvendig for å gjennomføre den tjenesten brukeren har samtykket til.

Presiseringen i merknadene om forholdet mellom trafikkdatabestemmelsen i § 7-1 og lokaliseringsdata etter § 7-2 er etter Datatilsynets oppfatning pedagogisk riktig.

§ 7-3 Behandling av informasjonskapsler

Slik Datatilsynet forstår utformingen av bestemmelsen er det meningen at sluttbruker skal ha muligheten til å motsette seg behandlingen, dersom vedkommende *ikke* er interessert i at opplysninger om han eller henne skal benyttes til lagring i brukers kommunikasjonsutstyr. Behandlingen skal altså baseres på et såkalt "passivt" samtykke.

Etter Datatilsynets oppfatning er ikke dette tilfredsstillende etter personopplysningsloven. En slik bruk av personopplysninger krever etter tilsynets oppfatning et "aktivt" samtykke, jf personopplysningsloven § 2 nr 7, ved at man må akseptere at opplysningene brukes til behandlingsformålet. Dette kan gjennomføres f.eks ved å klikke på en dialogboks.

Bestemmelsen bør endres slik at bruk av informasjonskapsler baseres på et samtykke i henhold til personopplysningsloven. Dette vil være i samsvar med Datatilsynets praksis.

Det gjøres oppmerksom på at dette gjelder ikke teknisk lagring eller tilgang til opplysninger der formålet utelukkende er å overføre eller lette overføringen av kommunikasjon i et elektronisk kommunikasjonsnett. Behandlingsgrunnlaget vil da finnes i personopplysningsloven § 8 bokstav f.

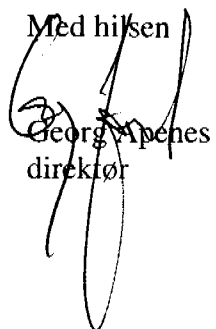
§ 7-4 Samtykke

Datatilsynet anser det som positivt at ekomforskriften legger opp til et samtykke som tilsvarer samtykket etter personopplysningsloven.

Den ytterligere presiseringen av hva tilbyder skal informere om medfører et bra utgangspunkt for sluttbruker til å vite hva konsekvensene av behandling av vedkommendes personopplysninger innebærer. Dette er viktig for å kunne ivareta et godt personvern.

Dersom det ønskes ytterligere informasjon eller innspill kan undertegnede saksbehandler eller Rune-Vidar Bråthen kontaktes.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Beate Sire Dagslet
rådgiver
(saksbehandler,
telefon 22 39 69 00)